

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING

SOCIAL OMSORG

Handläggare: Lisbeth Oulis

Telefon: 08-508 02 340

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DNR 099-179-2008

SID 1 (7)

2008-04-30

SDN 2008-05-15

Till

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Samverkan mellan skolorna och socialtjänsten

Svar på skrivelse från Gunilla Bhur och Eshag Najmeddin, båda (v).

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Sakir Demirel
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Gunilla Bhur m.fl. (v) vill i skrivelse av den 27 mars 2008 ha svar på hur samarbetet fungerar mellan socialtjänsten och skolorna efter att ansvaret för grundskolorna överförts från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 27 mars 2008 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att bereda skrivelsen.

Förvaltningen anser inte att centraliseringen i sig har orsakat problem i samverkan. Det finns områden i samverkan som kan utvecklas och förbättras både strukturellt och lokalt. Förvaltningen menar att detta arbete har återupptagits på ett bra sätt efter den omorganisation som ägt rum både för socialtjänsten och för skolorna.

Bilaga

Skrivelse 2008-03-27 från Gunilla Bhur och Eshag Najmeddin, båda (v)

Skrivelsen

Ledamoten Gunilla Bhur och ersättaren Eshag Najmeddin, båda (v), har i skrivelse den 27 mars 2008 begärt svar på ett antal frågor om hur samarbetet fungerar mellan skolorna och socialtjänsten efter att ansvaret för grundskolorna överförts från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Se bilaga! Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 27 mars 2008 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att bereda skrivelsen.

I skrivelsen anförs att det i sociala delegationen vid flera tillfällen framkommit att samverkan mellan grundskolorna och socialtjänsten har försämrats sedan stadsdelsnämnderna inte längre har ansvaret för grundskolorna.

Förvaltningens yttrande

Även om det i sociala delegationen kan ha funnits enskilda ärenden med exempel där samverkan kan ha brustit mellan socialtjänsten och skolan anses inte förvaltningen att detta kan hänföras till att ansvaret för grundskolorna överförts från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Samverkan med berörd skola kan fungera mer eller mindre bra i det individuella fallet. Förändringen av ansvaret för grundskolorna har ännu inte fått något utslag i vare sig positiv eller negativ riktning. Det finns vissa områden där förvaltningen kan se att det finns risker med en sådan ansvarsförändring, vilket utvecklas i det följande.

De i skrivelsen ställda frågorna återges och kommenteras nedan.

1. Med vilka kommunala och enskilda grundskolor har socialtjänsten ett gott samarbete som sätter barnens bästa i främsta rummet?

Förvaltningen kan inte peka ut någon eller några kommunala eller enskilda skolor som utmärker sig positivt *eller* negativt avseende samarbetet.

2. Hur har samarbetet med de kommunala grundskolorna förändrats efter att utbildningsnämnden tog över ansvaret?

Det är förvaltningens mening att samarbetet har påverkats mer av sammanläggningen av de två stadsdelsförvaltningarna än av att utbildningsnämnden tagit över ansvaret för skolorna. De två förvaltningarna hade innan sammanläggningen sinsemellan olika strukturer och rutiner för samverkan. Omställningen i ny organisation har för både den nya stadsdelsförvaltningen och skolorna inneburit en omställningsprocess. Socialtjänsten har i den processen fokuserat på att få det interna arbetet att fungera smidigt. Samverkan

med skolorna och andra myndigheter är viktig och central för socialtjänsten men har i vissa avseenden hittills kommit i andra hand. Självklart har barn- och ungdomsenheterna ändå fortsatt samarbeta kring barn/elever på individuellt nivå.

3. Hur ser samarbetet ut med enskilda grundskolor?

Förvaltningen är oklar över vad frågeställarna i sammanhanget menar med ”enskilda” grundskolor och svarar därför på frågan avseende både kommunala skolor och friskolor.

Berörda enheter inom förvaltningen håller idag på att återuppbygga en struktur som innebär att de ska ha regelbundna möten med de kommunala grundskolorna i stadsdelsområdet. Det innebär att de har/kommer att ha samarbetsmöten på olika nivåer inom verksamheterna dels utifrån enskilda barn, dels utifrån principiella frågeställningar. Handläggarna har oftast kontakt med skolan i samband med utredningar av enskilda barn och i samband med att en planering för insatser ska ske. Fältassistenter har också ett regelbundet samarbete utifrån ett förebyggande perspektiv, främst med skolor för barn i år 6-9. I sammanhanget kan nämnas att det i dagsläget finns 13 kommunala grundskolor i stadsdelsområdet för barn 6-12 år och 5 kommunala grundskolor för barn/ungdom 13-16 år.

Utöver de kommunala grundskolorna är många barn i stadsdelsområdet inskrivna i olika friskolor och i kommunala grundskolor i andra stadsdelar. Enligt statistik från USK i september 2006 gick då 71,5 % av barn boende i Rinkeby-Kista stadsdelsområde i förskoleklass eller grundskola i sin stadsdel. Den enda stadsdel som hade en lägre siffra var Norrmalm med 67,0 %. Förvaltningen har ingen möjlighet att upprätthålla ett strukturellt samarbete också med skolor utanför stadsdelsområdet. Förvaltningen samarbetar naturligtvis ändå kring enskilda elever.

4. Hur ser samarbetet ut med kommunala och enskilda gymnasieskolor?

Det finns inget strukturerat samarbete med gymnasieskolorna. Samarbetet utgår i förekommande fall från enskilda individer.

5. Vilka avidentifierade exempel kan ges när samarbetet med grundskolor och gymnasieskolor inte har fungerat?

Förvaltningen menar att det inte är relevant att peka ut enskilda fall eller enskilda skolor där samarbetet inte har fungerat. Brister i samarbetet i enskilda fall kan handla om att parterna har olika sätt att bedöma en enskild elevs behov eller att det uppstår fråga om resursanvändning. Oklara riktlinjer för när det handlar om skolans pedagogiska ansvar och när det är ett ansvar för socialtjänsten kan också försvåra samarbetet i enskilda fall. Det finns ingen skola som utmärker sig på något särskilt sätt. Problem som kan uppkomma i samarbetet har även funnits innan omorganisationerna.

6. Hur många elever i utsatta situationer har enligt socialtjänstens kännedom kommit i kläm i samband med att utbildningsnämnden tog över ansvaret?

Ingen elev har så vitt förvaltningen känner till kommit i kläm på grund av den förändrade organisationen. I basverksamheterna har arbetet fortsatt som vanligt. I övrigt - se svar på fråga 5.

7. Vilka hinder finns idag för en väl fungerande samverkan mellan socialtjänst och grundskola där barns bästa sätts i främsta rummet?

I skriften ”Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa”, 2007 (regeringsuppdrag till Socialstyrelsen i samverkan med Myndigheten för skolutveckling och Rikspolisstyrelsen), omnämns en rad faktorer som påverkar samverkan. Dit hör styrning på alla ledningsnivåer, tydlig samverkansstruktur med mål, målgrupp, yrkesroller, arbetsfördelning m.m. samt tillit mellan de professionella och samsyn avseende arbetet (s. 17-19).

Det faktum att barn och ungdomar idag kan välja i vilken skola de vill gå har för socialtjänstens del inneburit fler externa kontaktytor. Som framgått ovan är antalet skolor som socialtjänsten har att förhålla sig mycket stort. Det finns alltså en inbyggd svårighet för socialtjänsten att ha ett regelbundet samarbete på strukturell nivå med alla skolor. För detta finns varken tid eller personella resurser.

Erfarenheter hos förvaltningen pekar på att samverkan fungerar bäst med de skolor som har integrerade elevvårdsteam med kurator och/eller psykolog och där man också kan utforma gemensamt synsätt och gemensamma rutiner.

Det är inte ovanligt att friskolor inte har egna elevvårdsresurser och inte anser att de behöver köpa in sådana resurser. Detta försvårar ibland möjligheten att samverka kring enskilda barn på ett bra sätt.

Förvaltningen ser en risk att även kommunala skolor i mindre utsträckning än tidigare själva kommer att ha elevvårdsteam med kurator och/eller psykolog och istället köper in dessa tjänster vid behov. Förvaltningen har erfarenheter av att rektorer för att spara/hålla budget dragit in på sådana tjänster. Detta kommer att påverka den enskilda skolans kvalitet och kompetens när det gäller barn som riskerar att fara illa/far illa. Även om elevvårdstjänster istället köps in vid behov kommer det att påverka både kvaliteten och kontinuiteten i samverkan. Det faktum att tjänsterna även kan köpas in från privata företag kan tyvärr också innebära att samsyn och gemensam värdegrund kring dessa barn blir svårare att uppnå.

Oro för nedläggning av skolor är andra faktorer som just nu påverkar samverkan i Rinkeby-Kistas stadsdelsområde.

8. Vilken strategi har stadsdelsförvaltningen för att vi ska ha en mycket god samverkan mellan socialtjänsten och grundskolorna respektive gymnasieskolorna?

BUS-överenskommelsen (barn i behov av insatser från både kommun och landsting) är det grunddokument som både socialtjänst, skolor, förskolor och landstingets enheter ska tillämpa i samarbetet. Under åren 2005 och 2006 genomförde de två huvudmännen ett omfattande utbildningsarbete för att förankra överenskommelsen hos samtliga verksamheter. De tidigare stadsdelsförvaltningarna i Rinkeby respektive Kista hade olika lokala lösningar för att förverkliga BUS på det lokala planet.

Arbetet med att få till stånd en lokal samverkansstruktur i den nya förvaltningen både mellan socialtjänst, skola och förskola och mellan kommunens och landstingets verksamheter har nyligen inletts av förvaltningen. Socialtjänsten i samarbete med förskoleverksamheten kallade i april till två BUS-möten på övergripande nivå. Vid de inledande mötena kom parterna överens om att träffas på övergripande nivå ca två gånger per termin. Utöver detta kommer förvaltningen att arbeta för att skapa mindre forum för samverkan på individnivå mellan de kommunala verksamheterna socialtjänst, förskola och skola. Där ska handläggarna och pedagogerna kunna samråda i enskilda ärenden för att få en lösning, där det vardagliga samarbetet inte fungerat tillfredsställande.

På grund av stadsdelsområdets storlek är det sannolikt att samverkan behöver delas upp geografiskt. Det innebär att det kommer att behövas mer tid och resurser än tidigare för socialtjänsten att samverka externt.

I samband med att utbildningsnämnden tog över ansvaret för skolorna bildades en arbetsgrupp i staden bestående av personer från förvaltningarna. Den s.k. 15-gruppen hade i uppdrag att se över behoven av samverkan inför förändringen av ansvaret för grundskolan. 15-gruppen kommer att träffas två gånger per termin. Mellan dessa möten träffas tre olika beredningsgrupper, varav samverkan socialtjänst, skola, BUS etc är en. Förvaltningen har representanter i båda grupperna och arbetet har kommit igång på ett bra sätt.

Både BUS-överenskommelsen och det arbete som staden inlett enligt ovan ska ha barnen i fokus för samarbetet och se till att skapa en likvärdighet i de insatser barn får i stadsdelarna.

På lokal nivå samarbetar handläggarna inom socialtjänsten kontinuerligt med skolorna kring enskilda barn och ungdomar och försöker möta skolorna utifrån deras behov. Utöver handläggarnas vardagliga samarbete med elevvårdsteam, lärare och rektorer kring enskilda barn har barn- och ungdomsenheterna försökt underlätta samarbetet ytterligare genom att utse särskilda ”kontaktpersoner” på enheterna som regelbundet träffar skolornas representanter för att skapa och underhålla samarbetsrutiner. Förvaltningen informerar också regelbundet om möjligheten att kontakta socialtjänsten för konsultation.

Förvaltningens verksamhetsområden Integration, flyktingmottagning och förebyggande ungdomsinsatser (IFF), Försörjningsstöd och arbetsmarknad samt Social omsorg har sedan i höstas återkommande träffar i syfte att diskutera gemensamma uppdrag och ansvarsområden. En arbetsgrupp har bildats för ungdomsprevention. Gruppens primära uppdrag är att skapa en organisationsstruktur för intern samverkan och samverkan med skola och polis. I det samarbetet ingår också det drogförebyggande arbetet.

Fältassistenterna inom social omsorg samarbetar i förebyggande syfte med skolorna på ett strukturellt plan. I den nya förvaltningen finns fyra områdesgrupper, där ungdomssituationen i de olika områdena kartläggs. Skolorna, ungdomsgårdarna och polisen ingår i områdesgrupperna. Fältgruppen har som ett åtagande för år 2008 att särskilt lägga vikt vid att utveckla nya samarbetsformer mellan skola, fritid, polis och socialtjänst.

Ungdomsmottagningen samverkar både med grundskolor och med gymnasieskolor. Samverkan kan t.ex. innebära att ungdomsmottagningen tar emot studiebesök från de högre årskurserna år 6-9 och deltar på skolor i sex- och samlevnadsundervisning. Under år 2007 hade ungdomsmottagningen information på Kista gymnasium och Säkerhetsgymnasiet samt träffade lärare på Kunskapsgymnasiet.
